Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0344

Dekarbonizacija i modernizacija ribarstva EU-a te razvoj i uporaba ribolovnog alata

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. prosinca 2025. o dekarbonizaciji i modernizaciji ribarstva EU-a te razvoju i uporabi ribolovnog alata (2024/2123(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 3., 4., 9., 38., 174. i 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o zaštiti ljudskog života na moru od 25. svibnja 1980.,

– uzimajući u obzir Konvenciju o Međunarodnoj pomorskoj organizaciji od 17. ožujka 1958.,

– uzimajući u obzir Konvenciju o osnivanju Međunarodne organizacije rada,

– uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. u Parizu (Pariški sporazum) na 21. zasjedanju Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama,

– uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice[1],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici[2],

---

1 SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.

2 SL L 354, 28.12.2013., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/1241 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o očuvanju ribolovnih resursa i zaštiti morskih ekosustava putem tehničkih mjera[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)[4],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu[5],

– uzimajući u obzir Odluku (EU) 2022/591 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.[6],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/1804 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva[7],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu[8],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora[9],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/2842 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. studenoga 2023. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009 i o izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1967/2006 i (EZ) br. 1005/2008 te uredbi (EU) 2016/1139, (EU) 2017/2403 i (EU)

---

3 SL L 198, 25.7.2019., str. 105., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1241/oj.
4 SL L 243, 9.7.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
5 SL L 247, 13.7.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.
6 SL L 114, 12.4.2022., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
7 SL L 234, 22.9.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj.
8 SL L 234, 22.9.2023., str. 48., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1805/oj.
9 SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.

2019/473 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu kontrole ribarstva[10],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu[11],

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 17. svibnja 2021. o novom pristupu za održivo plavo gospodarstvo u EU-u – Preobrazba plavog gospodarstva EU-a za održivu budućnost (COM(2021)0240),

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 21. veljače 2023. o energetskoj tranziciji sektora ribarstva i akvakulture EU-a (COM(2023)0100),

– uzimajući u obzir Vodič Komisije iz studenoga 2023. o mogućnostima financiranja tranzicije ribarstva i akvakulture na zelenu energiju kojim se podupire energetska tranzicija u ribarstvu i akvakulturi pomoću mogućnosti financiranja EU-a u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. 2027., instrumenta NextGenerationEU i šire,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 21. veljače 2023. naslovljenu „Akcijski plan EU-a: Zaštita i obnova morskih ekosustava za održivo i otporno ribarstvo”,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. rujna 2021. Prema snažnijem partnerstvu s najudaljenijim regijama EU-a[12],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. o ribarstvu budućnosti: privlačenje nove generacije radnika u ribarsku industriju i otvaranje radnih mjesta u obalnim zajednicama[13],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. svibnja 2022. naslovljenu „Prema održivom plavom gospodarstvu u EU-u: uloga sektora ribarstva i akvakulture”[14],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2023. o stanju i budućnosti malog ribolova u EU-u[15],

---

10 SL L, 2023/2842, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj.
11 SL C 270, 7.7.2021., str. 2.
12 SL C 117, 11.3.2022., str. 18.
13 SL C 117, 11.3.2022., str. 67.
14 SL C 465, 6.12.2022., str. 2.
15 SL C 214, 16.6.2023., str. 150.

– uzimajući u obzir svoje stajalište od 18. siječnja 2024. o trenutačnom stanju provedbe zajedničke ribarstvene politike i budućim perspektivama[16],

– uzimajući u obzir izvješće Europskog revizorskog suda iz 2022. naslovljeno „Pregled 01/2022: Oporezivanje energije, određivanje cijena ugljika i subvencije za energiju” te izvješće iz 2020. naslovljeno „Tematsko izvješće 26/2020: Morski okoliš: zaštita koju pruža EU seže daleko, ali ne ulazi u dubinu”,

– uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 25/2023 naslovljeno „Politika EU-a u području akvakulture: stagnacija proizvodnje i nejasni rezultati unatoč povećanom financiranju EU-a”,

– uzimajući u obzir izvješće Odjela za znanstvena predviđanja iz lipnja 2023. naslovljeno „Dekarbonizacija sektora ribarstva: mjere energetske učinkovitosti i alternativna energetska rješenja za ribarska plovila”,

– uzimajući u obzir preporuke Savjetodavnog vijeća skupine za Baltičko more od 3. listopada 2023. o energetskoj tranziciji sektora ribarstva Baltičkog mora,

– uzimajući u obzir savjet Savjetodavnog vijeća za sjeverozapadne vode od 28. studenoga 2023. o Komunikaciji Komisije o energetskoj tranziciji sektora ribarstva i akvakulture EU-a,

– uzimajući u obzir izvješće Službe za klimatske promjene programa Copernicus i Svjetske meteorološke organizacije od 15. travnja 2025. naslovljeno „Stanje klime u Europi 2024.”,

– uzimajući u obzir savjet Savjetodavnog vijeća za Sjeverno more od 19. svibnja 2025. o evaluaciji zajedničke ribarstvene politike,

– uzimajući u obzir izvješće Europskog znanstvenog savjetodavnog odbora za klimatske promjene od 2. lipnja 2025. naslovljeno „Znanstveni savjeti za izmjenu Europskog zakona o klimi – utvrđivanje klimatskih ciljeva za jačanje strateških prioriteta EU-a”,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ribarstvo (A10-0236/2025),

A. budući da postizanje klimatske neutralnosti do 2050. iziskuje ambicioznu, socioekonomski pravednu, uključivu i održivu tranziciju sektora ribarstva EU-a, utemeljenu na ravnoteži između zaštite

---

16 SL C, C/2024/5734, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

okoliša, socijalne pravde i gospodarske održivosti, uz potporu javnih ulaganja i inovacija;

B. budući da su rješavanje izazova povezanih s klimom i okolišem te postizanje ciljeva Pariškog sporazuma u središtu komunikacije Komisije iz 2019. o europskom zelenom planu;

C. budući da oceani apsorbiraju oko 30 % globalnih emisija ugljičnog dioksida;

D. budući da se procjenjuje da u najgorem slučaju ribarska flota EU-a ispušta 0,015 % globalnih emisija ugljika; budući da je flota EU-a već smanjila svoje emisije za više od 52 % u odnosu na 1990.;

E. budući da je to znatno smanjenje posljedica smanjenja ribarske flote EU-a, ali i poboljšanja energetske učinkovitosti plovila i povećanja ribolovnih prinosa; budući da se sektor ribarstva ipak suočava sa zahtjevima dekarbonizacije koji bi mu mogli nametnuti nerazmjerne troškove;

F. budući da su energenti koji se isporučuju za upotrebu kao gorivo za plovidbu unutar voda EU-a, uključujući ribarstvo, trenutačno u potpunosti oslobođeni od oporezivanja u skladu s Direktivom o oporezivanju energije;

G. budući da se sektor ribarstva EU-a suočava sa znatnim izazovima povezanima s klimatskim promjenama, od nepovoljnijih vremenskih uvjeta na moru do migracija ribljih stokova zbog toplijih temperatura mora;

H. budući da je borba protiv klimatskih promjena hitna i nužna kako bi se riješila trostruka planetarna kriza koja utječe na ocean i spriječili daljnji negativni učinci na društvo i gospodarstvo, kako bi se osiguralo da buduće generacije, uključujući buduće generacije ribara, budu bolje opremljene za suočavanje s neizbježnim učincima klimatskih promjena;

I. budući da su morski prehrambeni proizvodi najzdraviji izvor životinjskih bjelančevina na svijetu, s najnižim ugljičnim otiskom, ali EU i dalje ovisi o uvozu za više od 70 % svoje potrošnje morskih prehrambenih proizvoda;

J. budući da tranzicija na alternativna goriva i pogonske sustave s niskim emisijama ugljika zahtijeva znatna ulaganja u tehnološki razvoj, projektiranje plovila, osposobljavanje posade i lučku infrastrukturu te mora imati javnu potporu kako bi se osigurali uspješan razvoj, provedba, dostupnost i cjenovna pristupačnost za sve segmente flote, a posebno za mali i artizanalni ribolov;

K. budući da trenutačno nijedno alternativno gorivo i nijedna tehnologija ne nude konačno, dostupno i prilagodljivo rješenje za

potpunu dekarbonizaciju ribarske flote, ali se razvoj i napredak moraju aktivno podupirati istraživanjem, demonstracijskim projektima i ciljanim javnim i privatnim ulaganjima kako bi se omogućila pravedna i pravodobna tranzicija;

L. budući da je Partnerstvo za energetsku tranziciju, pokrenuto 2023., vrijedna platforma osmišljena kako bi se ubrzala energetska tranzicija u sektoru ribarstva i akvakulture EU-a te okupili relevantni dionici;

M. budući da se u Osmom programu djelovanja za okoliš navodi predanost EU-a postupnom ukidanju subvencija za fosilna goriva u EU-u;

N. budući da se flota za mali priobalni ribolov, iako čini 76 % svih aktivnih ribarskih plovila koja djeluju u EU-u, i dalje suočava s trajnim izazovima u pogledu modernizacije; budući da je, unatoč broju plovila, tehnološki razvoj i dalje ograničen, posebno u pogledu prikladnih novih hibridnih motora, a visoka cijena alternativnih goriva u usporedbi s fosilnim gorivima narušava proces tranzicije; budući da su hitno potrebne ciljane mjere za potporu tranziciji malog ribolova;

O. budući da su ribari, posebno mali subjekti, ključni saveznici u zaštiti morskih ekosustava i trebali bi biti u potpunosti uključeni u provedbu i praćenje politika kojima se podupire tranzicija na održive ribolovne prakse koje imaju mali utjecaj na okoliš;

P. budući da se zajedničkom ribarstvenom politikom nastoji zajamčiti pravilno očuvanje morskih bioloških resursa i upravljanje njima te osigurati da ribolovne aktivnosti budu dugoročno okolišno održive i da se njima upravlja na način koji je u skladu s ciljevima ostvarivanja gospodarskih, socijalnih koristi i koristi za zapošljavanje te doprinosa sigurnosti opskrbe hranom;

Q. budući da Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) uključuje odredbe za potporu dekarbonizaciji, inovacijama i socijalnoj održivosti u sektoru ribarstva, ali njegov stvarni doprinos ovisi o pravednom pristupu, smanjenju administrativnog opterećenja i potpunom usklađivanju s ciljevima pravedne i uključive tranzicije;

R. budući da se u načelu poboljšanja sigurnosti i energetske učinkovitosti mogu poduprijeti sredstvima EU-a u okviru EFPRA-e i u skladu s pravilima ZRP-a; budući da se, međutim, moraju razmotriti manje ograničavajući uvjeti kako bi se osiguralo da države članice i regije mogu zadovoljiti potrebe svojih ribarskih flota za dekarbonizacijom i modernizacijom, izbjegavajući pritom prekapacitiranost ili prelov na razini pojedinačnih segmenata ili cijele nacionalne flote;

S. budući da je Europski revizorski sud izjavio da se EFPRA ne bi

trebala koristiti za financiranje mjera kojima se povećava ribolovni kapacitet plovila[17];

T. budući da bi provedba trebala poštovati golemu regionalnu raznolikost ribarske flote EU-a i ne smije se temeljiti na univerzalnom pristupu, posebno u najudaljenijim regijama;

U. budući da se najudaljenije regije suočavaju sa specifičnim ograničenjima kao što su udaljenost, otočni položaj, mala tržišta i ograničena povezanost, koja se moraju u potpunosti uzeti u obzir u provedbi ribarstvenih politika, među ostalim pomoću prilagođenih kriterija prihvatljivosti u okviru EFPRA-e te fleksibilnosti u pogledu kapaciteta i pravila obnove flote;

V. budući da inovativni ribolovni alati i tehnike mogu imati ključnu ulogu u poboljšanju okolišne održivosti, operativne učinkovitosti i smanjenju potrošnje goriva te ih je potrebno podupirati ciljanim javnim i privatnim ulaganjima, razmjenom znanja i bržim procesima evaluacije kako bi se omogućila šira primjena;

W. budući da inovativni ribolovni alati moraju napredovati iz faze prototipa u fazu demonstracije kako bi se uz potporu EFPRA-e mogla provjeriti njihova učinkovitost i djelotvornost u stvarnoj uporabi;

X. budući da neke trenutačne ribolovne tehnike zahtijevaju velike količine goriva, što dovodi do znatnih troškova za sektor i posebno visokog ugljičnog otiska;

Y. budući da način na koji se primjenjuju neke ribolovne tehnike ima promjenjiv utjecaj na sekvestraciju ugljika u oceanima te se, ovisno o nekoliko faktora kao što je vrsta ribolova, u znanosti može smatrati održivim i kompatibilnim s postizanjem ciljeva očuvanja morskog dna;

Z. budući da je ključno podupirati i ulagati u istraživanje i razvoj alternativnih motora i goriva te njihovu učinkovitu upotrebu, poboljšanja energetske učinkovitosti plovila naknadnom prilagodbom ili inovativnom pomorskom arhitekturom te razvoj novih održivih ribolovnih alata i metoda, kao i tehnologija kojima se smanjuje usputni ulov, poboljšava učinkovitost goriva i poremećaji morskog dna svode na najmanju moguću mjeru, kako bi se podržala pravedna i znanstveno utemeljena tranzicija na održivo ribarstvo i postigli ciljevi zakonodavstva EU-a o ribarstvu;

AA. budući da potreba za modernizacijom, dekarbonizacijom i osiguravanjem pravedne energetske tranzicije također predstavlja priliku za poboljšanje radnih i životnih uvjeta na plovilu, što je

---

17 Europski revizorski sud, „Morski okoliš: zaštita koju pruža EU seže daleko, ali ne ulazi u dubinu”, Ured za publikacije, 2020.https://data.europa.eu/doi/10.2865/134960

ključno za osiguravanje dobrobiti ribara, privlačenje novih generacija u sektor i povećanje uključivosti ribarske struke, posebno za žene i mlade;

AB. budući da je za uspješnu pravednu tranziciju sektora ribarstva potrebno uključivo upravljanje koje se temelji na znanstvenim dokazima i aktivno sudjelovanje relevantnih dionika, uključujući ribare, obalne zajednice, istraživače i regionalne vlasti;

AC. budući da održiva kopnena i morska akvakultura, uzgoj školjkaša i algi mogu doprinijeti široj dekarbonizaciji sektora hrane akvatičnog podrijetla u EU-u i smanjiti ugljični otisak uvoza;

Dekarbonizacija i energetska tranzicija

1. naglašava da postizanje klimatske neutralnosti do 2050., u skladu s ciljevima europskog zelenog plana, zakonodavstvom EU-a i Pariškim sporazumom UN-a, iziskuje strukturiranu, uključivu i pravednu tranziciju u svim sektorima ribarstva i akvakulture EU-a;

2. naglašava da ta tranzicija mora smisleno doprinijeti klimatskim ciljevima EU-a, a da se pritom ne ugrozi otpornost ili socijalna i gospodarska stabilnost ribarskih zajednica, uz istodobno osiguravanje zaštite njihovih sredstava za život, u skladu s trima stupovima održivog razvoja;

3. naglašava potrebu za realističnim i postupnim planom dekarbonizacije, utemeljenim na najboljem dostupnom znanstvenom znanju i podacima, kojim se usklađuju tehnološki razvoj, logistička poboljšanja, dostupnost alternativnih goriva i zakonodavni rokovi kako bi se osigurala izvediva i učinkovita provedba u svim segmentima flote;

4. poziva na koordinirane i dugoročne okvire politike, kao što su prioriteti navedeni u komunikaciji Komisije od 5. lipnja 2025. naslovljenoj „Europski pakt o oceanima” (COM(2025)0281), kako bi se dekarboniziralo ribarstvo i akvakultura i osiguralo da nijedan segment flote ili regija ne budu zapostavljeni;

5. priznaje da dekarbonizacija i energetska tranzicija predstavljaju znatan izazov za sektor ribarstva, posebno za manje subjekte s ograničenim financijskim i tehničkim kapacitetima; podsjeća na to da postizanje uključive i pravedne tranzicije zahtijeva uklanjanje strukturnih prepreka pristupu, uključujući visoke ulazne troškove, nedostatak osposobljavanja i nedovoljnu lučku infrastrukturu; naglašava da univerzalni pristup nije prikladan zbog raznolikosti flota, regija i socioekonomskih konteksta diljem EU-a; podsjeća da je flota za mali priobalni ribolov 2021. činila 76 % aktivne flote EU-a i gotovo čitavu flotu u najudaljenijim regijama EU-a;

6. naglašava da u floti EU-a postoje znatna ograničenja i prepreke ulaganjima u modernizaciju, energetsku učinkovitost i održivost; stoga naglašava da se promišljanje mora usredotočiti ne samo na modernizaciju, već i na mogućnosti obnove plovila, uzimajući u obzir visoku prosječnu starost flote od 31,5 godina, kako bi se postigli ciljevi EU-a u pogledu dekarbonizacije;

7. stoga predlaže promicanje poticanja programa obnove u suradnji s privatnim akterima, uz potporu nacionalnih sredstava i sredstava EU-a, kako bi se olakšala obnova flote modernijim, sigurnijim i ekološki prihvatljivijim plovilima, čime bi se povećala privlačnost za bolju generacijsku obnovu i izgradilo povjerenje među ribarskom industrijom, javnim institucijama, tijelima vlasti i ulagačima;

8. žali zbog toga što se postojećim okvirom ZRP-a i EFPRA-e ozbiljno ograničavaju mogućnosti javne potpore, što također odvraća od privatnog financiranja obnove plovila i sprečava promjene potrebne za dekarbonizaciju ribarske flote EU-a; stoga poziva na izmjenu postojećeg zakonodavnog okvira; žali zbog toga što trenutačni financijski poticaji nisu dovoljno visoki da odgovaraju potrebama sektora te potvrđuje da je potrebno razviti i provesti nove mehanizme za pružanje financijske poluge;

9. poziva Komisiju da utvrdi i uspostavi dodatne i dostatne instrumente financiranja uz EFPRA-u, uključujući inovativne modele financiranja, kako bi se poduprle goleme potrebe za ulaganjima u rješavanje izazova s kojima se sektor suočava u pogledu dekarbonizacije i energetske tranzicije;

10. preporučuje da Komisija podrži istraživanja o dizajnu plovila, uključujući inovacije izvan okvira korištenja pogonskih sustava, kao što su poboljšanje hidrodinamike trupa, lagani kompozitni materijali i zamjena hidrauličko-mehaničkih sustava električnim pogonima;

11. prima na znanje mogućnost da države članice, kad budu dostupna tehnička rješenja i dostatna financijska potpora, razmotre uključivanje napora za dekarbonizaciju u kriterije za dodjelu ribolovnih kvota gospodarskim subjektima, u skladu s člankom 17. ZRP-a;

12. naglašava da energetska tranzicija mora biti uključiva i dostupna svim segmentima sektora te da se stoga mora u potpunosti uzeti u obzir pri razvoju politike EU-a, posebno za male i artizanalne ribare, te da je treba podržati javnim ulaganjima, osposobljavanjem i prijenosom znanja;

13. uviđa da trenutačno nijedna pojedinačna pogonska tehnologija pogona ne nudi konačno rješenje za dekarbonizaciju i energetsku tranziciju sektora ribarstva zbog velike raznolikosti vrsta plovila, operativnih profila i regionalne raznolikosti;

14. skreće pozornost na činjenicu da univerzalni pristup neće biti primjeren jer nove tehnologije, kao što su rješenja za alternativna goriva, neće moći zadovoljiti potrebe svih flota; naglašava potrebu za procjenom energetske situacije ribarskih plovila kako bi se maksimalno povećala njihova učinkovitost i da će se morati uzeti u obzir potrebe pojedinačnih flota;

15. ističe da je potrebno pružiti odgovarajuću potporu i ulaganja kako bi se izbjegli rastući troškovi goriva i naglašava da se, dok tehnologije čistog pogona ili alternativni izvori energije ne budu dostupni na komercijalnoj razini i dok se zakonodavni okvir ne prilagodi njihovoj provedbi, na razini EU-a ne bi trebala uvoditi pravila o oporezivanju goriva za ribarsku flotu EU-a jer bi se takvim mjerama pogoršali socioekonomski izazovi s kojima se ribarska poduzeća već suočavaju zbog visokih cijena energije i inflacije;

16. naglašava da promjena pogonskih sustava nužno podrazumijeva, uz prilagodbu brodova, znatna unapređenja u pogledu lučke infrastrukture i opreme;

17. poziva Komisiju da zajedno s državama članicama razmotri programe kojima se bolje olakšavaju i podupiru ulaganja u čistu energiju, prilagođenu lokalnim okolnostima i potrebama, kako bi se promicala energetska tranzicija i osigurala pravedna tranzicija prema dekarbonizaciji i energetskoj tranziciji flote;

18. naglašava da mjere modernizacije, dekarbonizacije i energetske tranzicije moraju odražavati potrebu za prilagođenim i pristupačnim programima potpore kako bi se osigurala okolišna i gospodarska održivost flote; naglašava da je ključno da se sredstvima EU-a, kao što je EFPRA, zajedno s državnim potporama i privatnim sredstvima, financiraju potrebna ulaganja u luke, energetsku infrastrukturu i plovila, od projektiranja do isporuke, kako bi se osigurao potreban prostor za dekarbonizaciju i energetsku tranziciju, povećala socijalna tonaža plovila, s odgovarajućim područjima za rad i odmor posade te odgovarajućim osposobljavanjem posade, kao i doprinosom održivom iskorištavanju morskih resursa;

19. ističe da mali i artizanalni ribolov općenito ima manji utjecaj na okoliš i ugljični učinak te stoga, ovisno o regiji, ima ključnu ulogu u ekološkoj i socijalnoj strukturi tih regija; poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama uspostavi i provede mehanizme potpore malom, artizanalnom i priobalnom ribolovu kako bi se omogućilo rješavanje specifičnih problema u tom dijelu sektora;

20. naglašava da bi potrebe za financiranjem zahtijevale detaljnu studiju Europske komisije i rješenja koja uključuju i štedne proizvode europskih građana, kao i specijaliziranih banaka kao što su pomorske banke, kako bi se pružilo financiranje uz potporu europskog jamstva za te financijske proizvode i jamstva Europske investicijske banke;

21. poziva na potpunu primjenu ZRP-a kako bi se osiguralo da se aktivnostima ribarstva i akvakulture upravlja na pravedan način, da se ostvaruju socioekonomske koristi, da se doprinosi dostupnosti prehrambenih proizvoda i smanjuje utjecaj njihovih aktivnosti na staništa i morske ekosustave, uz istodobno obnavljanje i održavanje populacije izlovljavanih vrsta iznad razina koje proizvode najviši održivi prinos; smatra da se ZRP treba primjenjivati uzimajući u obzir posebnosti različitih morskih bazena; naglašava važnost potpune mobilizacije EFPRA-e za potporu provedbi ZRP-a i energetskoj tranziciji flote; žali zbog toga što se ZRP-om i EFPRA-om nameću stroga ograničenja kapaciteta na temelju tonaže, čime se ograničava postavljanje novih pogonskih sustava i skladištenje goriva te ometaju poboljšanja sigurnosti, radnih uvjeta i osnovne udobnosti za ribare;

22. podsjeća na to da bi se u tekućoj evaluaciji ZRP-a i njegovoj eventualnoj reviziji trebalo procijeniti i uzeti u obzir stanje flote EU-a i potrebna poboljšanja; ističe da su države članice odgovorne za upravljanje svojim nacionalnim gornjim granicama kapaciteta, kako je predviđeno u okviru ZRP-a; naglašava da je u sektoru ribarstva primjena tih ograničenja zajedno s restriktivnim pristupom država članica stvorila prepreke za dekarbonizaciju i energetsku tranziciju flote; ističe važnost potpore u okviru ZRP-a i EFPRA-e kako bi se postigla održiva ribarska flota EU-a u njezinim trima dimenzijama, uz odgovarajuće i potrebno financiranje u budućem višegodišnjem financijskom okviru;

23. pozdravlja činjenicu da trenutačna EFPRA uvodi mogućnost doprinosa poboljšanju radnih, životnih i sigurnosnih uvjeta na plovilima EU-a, bez povećanja njihovog ribolovnog kapaciteta, s posebnom pažnjom posvećenom priobalnim i malim obalnim ribarskim plovilima; naglašava da EFPRA doprinosi održivosti ribarstva i plavog gospodarstva te doprinosi provedbi UN-ova cilja održivog razvoja br. 14; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što države članice nisu u velikoj mjeri iskoristile te mogućnosti i smatra da su pretjerano restriktivna pravila stvorila prepreke u tom pogledu;

24. smatra da smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima ne bi trebalo učiniti EU ovisnim o trećim zemljama za razvoj, izgradnju i modernizaciju flote EU-a; ističe da strateška autonomija EU-a mora biti središnja za sve politike, uključujući dekarbonizaciju, energetsku tranziciju i modernizaciju flote, posebno u kontekstu buduće pomorske industrijske strategije;

25. poziva na to da se u strategiju pomorske industrije uključi ribarska flota u svoj cilj podupiranja plavog gospodarstva i osiguravanja ili vraćanja vodećeg položaja Europe na svjetskoj razini u području pomorskih tehnologija;

26. naglašava da je radi pronalaženja konkretnih, realističnih načina za

modernizaciju i dekarbonizaciju flote nužan sveobuhvatan pristup u cijelom pomorskom vrijednosnom lancu (uključujući brodovlasnike, luke, dobavljače energije, brodogradilišta, projektantska konzultantska poduzeća, dobavljače opreme, klasifikacijska poduzeća, ulagače, istraživače itd.) te zahtijeva suradnju putem inicijativa i programa kojima se promiču brodovi i luke s nultom stopom emisija;

27. u tom pogledu izražava važnost mjera za poticanje potražnje za održivim gorivima za pomorski promet, kao što su upotreba instrumenata i ciljeva politike EU-a te važnost poticanja i olakšavanja uvođenja potrebne infrastrukture;

28. pozdravlja, u tom pogledu, rad Partnerstva EU-a za energetsku tranziciju u ribarstvu i akvakulturi, koje je Komisija pokrenula 2023., a koje je zamišljeno kao suradnička platforma za ubrzavanje energetske tranzicije u sektorima ribarstva i akvakulture u EU-u; ističe važnost suradnje i dijaloga u okviru tog partnerstva, ali naglašava da ono mora dovesti do konkretnih poboljšanja uvjeta potrebnih za dekarbonizaciju kako bi se ciljevi mogli ostvariti;

29. skreće pozornost na to da je potrebno povećati konkurentnost tog sektora i podupirati njegovu održivu tranziciju, čime će se zajamčiti održiva budućnost za poduzeća i obalne zajednice, i to uspostavom novog strateškog pakta između EU-a i sektora ribarstva i akvakulture;

30. naglašava da je nužno pružati poticaje primijenjenim istraživanjima i tehnološkim inovacijama u području kružnoga gospodarstva unutar sektora ribarstva, među ostalim u pogledu ribolovnog alata, i to promicanjem pilot-projekata i teritorijalnih projekata koji pogoduju stvaranju sinergija između poduzeća u sektoru ribarstva, lokalnih akcijskih grupa u sektoru ribarstva, operatera u području obrade otpada, poduzeća koja se bave recikliranjem i drugih gospodarskih subjekata u cilju poboljšanja učinkovitosti resursa, povećanja konkurentnosti sektora te stvaranja novih mogućnosti zapošljavanja na lokalnoj razini;

31. naglašava da se dekarbonizaciji sektora ribarstva najudaljenijih regija treba pristupiti na diferenciran način zbog njihove geografske udaljenosti, izoliranosti i male površine te da pritom treba voditi računa o poteškoćama s kojima se susreću njihove flote u usklađivanju s procesima dekarbonizacije i modernizacije koje sa sobom donosi tehnološka i održiva tranzicija; ističe da su se prethodnim instrumentima financiranja, kao što je program mogućnosti koje se posebno odnose na udaljenost i izoliranost u ribarstvu, uzimale u obzir posebne značajke tih regija, prepoznate u članku 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije; ističe da se u budućnosti o tome u potpunosti mora voditi računa pri osmišljavanju i provedbi instrumenata financiranja, regulatornih okvira i

inovacijskih strategija;

32. napominje da su ribarske flote najudaljenijih regija uglavnom male i zastarjele te da im prijete sve veći sigurnosni rizici kao i pogoršanje radnih i životnih uvjeta; nadalje napominje da se njihove strukturne okolnosti i dodatni troškovi koji su posljedica udaljenosti dodatno pogoršavaju zbog sve većeg utjecaja ekstremnih vremenskih uvjeta; ističe da je zbog takve situacije pristup resursima ograničen te su ugroženi sigurnost opskrbe hranom i lokalna gospodarstva tih područja;

33. poziva na to da se kriteriji prihvatljivosti i prioriteti ulaganja u okviru EFPRA-e i drugih instrumenata EU-a prilagode kako bi se uzela u obzir strukturna ograničenja i ekološke osjetljivosti najudaljenijih regija, čime bi se osiguralo da se energetskom tranzicijom ne pogoršaju nejednakosti ili ne ugrozi socioekonomska održivost tih područja;

34. naglašava da je mali priobalni ribolov, posebno u otočnim i najudaljenijim regijama, temelj sigurnosti opskrbe hranom te gospodarske, socijalne i kulturne strukture mnogih lokalnih zajednica u kojima je pristup svježim i zdravim izvorima bjelančevina usko povezan s održivošću lokalnih ribolovnih aktivnosti; poziva Komisiju da zajamči da su okolišni ciljevi u potpunosti usklađeni s ekonomskom održivošću malog priobalnog ribolova;

35. poziva na pojačanu suradnju sa zemljama izvan EU-a koje djeluju u istim pomorskim regijama i morskim bazenima, posebno u okviru regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom, ako je takva suradnja primjerena i već uspostavljena, u cilju razmjene najboljih praksi, koordinacije ulaganja i utvrđivanja zajedničkih ciljeva za dekarbonizaciju, energetsku tranziciju i okolišnu održivost ribarstva kako bi se osigurala primjena zajedničkih pravila, uz poštovanje načela reciprociteta i pravednih uvjeta za sve subjekte;

36. napominje da se flote duge plovidbe koje djeluju u zemljama u razvoju i na otvorenome moru suočavaju s nepremostivom preprekom jer infrastrukture kao što su luke, brodogradilišta i centri za skladištenje novih goriva i pogonskih sustava u tim zemljama nisu pripremljeni ili prikladni za zadovoljavanje potreba dekarboniziranih plovila;

37. predlaže da Komisija preispita ugljični i okolišni učinak cjelokupnog uvoza proizvoda ribarstva i akvakulture kako bi se spriječili nejednaki uvjeti u odnosu na globalne konkurente koji ne podliježu podjednako strogim regulatornim okvirima ili jednakovrijednim okolišnim, zdravstvenim i socijalnim standardima;

Modernizacija

38. naglašava da je modernizacija ribarske flote EU-a ključni element tranzicije na održiviji i otporniji sektor te da bi se njome trebali rješavati i tehnološki i ljudski izazovi, pri čemu treba osigurati da se energetska učinkovitost, digitalni kapaciteti i sigurnost na radu razvijaju usporedno s poboljšanjem radnih uvjeta na plovilu;

39. ponavlja da se povećanje bruto tonaže ili preoblikovanje dizajna plovila radi ugradnje alternativnih pogonskih sustava ili poboljšanja sigurnosti ne bi trebalo smatrati doprinosom povećanju ribolovnog kapaciteta, a time ni doprinosom riziku od prelova; naglašava da je odvajanje ribolovnog kapaciteta od bruto tonaže za potrebe dekarbonizacije, energetske tranzicije ili poboljšanja sigurnosti nužno za pravedan politički okvir utemeljen na dokazima;

40. traži da se javna potpora usmjeri prvenstveno na nadogradnje plovila kojima se ostvaruju koristi za okoliš, društveni napredak i poboljšani kapaciteti za pravilno čuvanje ulova na plovilu, uključujući sustave hladnog skladištenja i čuvanja, unutar nacionalnih gornjih granica kapaciteta;

41. poziva države članice da koriste financijsku potporu EU-a i nacionalnu financijsku potporu kako bi dale prednost strategijama modernizacije kojima se jača dugoročna održivost ribarskih poduzeća, promiču lokalni lanci vrijednosti i osigurava da ribari mogu nastaviti djelovati u pravednim, predvidljivim i gospodarski održivim uvjetima;

42. naglašava svoje stajalište da se generacijska obnova može uskladiti s ciljevima europskog zelenog plana i potrebom da se osigura digitalna tranzicija unutar plavoga gospodarstva; napominje da je za to potrebno ne samo privući mlade u sektor ribarstva, nego i osigurati poboljšanje radnih i životnih uvjeta na plovilu, pružiti bolji smještaj i infrastrukturu kako bi se doprinijelo dobrobiti posade, osigurati odgovarajuće osposobljavanje i informacije te ponuditi privlačne mogućnosti za razvoj karijere i poboljšanje njihove osobne situacije, posebno pružanjem pravednih i stabilnih mogućnosti za ostvarivanje prihoda i osiguravanjem održivosti;

43. ističe da mladi naraštaji ribara doprinose koheziji svojih lokalnih zajednica, posebno u najizoliranijim obalnim regijama i onima s manje mogućnosti zapošljavanja, čime im se omogućuje da doprinesu gospodarskim, socijalnim i okolišnim poboljšanjima u tom sektoru; također naglašava da je potrebno ojačati ulogu žena u tom sektoru kroz povećanje mobilnosti i mogućnosti zapošljavanja diljem EU-a, bez poteškoća ili ograničenja u priznavanju njihovih vještina i osposobljavanja; napominje da bi to pomoglo u poboljšanju imidža tog sektora i učinilo ga privlačnijim;

44. smatra da generacijska obnova ne smije dovesti do sukoba među generacijama i da bi trebala uključivati ribare svih dobnih skupina

kako bi se osigurao uravnotežen pristup ekološkoj i digitalnoj tranziciji te očuvalo nasljeđe iskustva;

45. ističe strateško ulogu digitalizacije u modernizaciji, dekarbonizaciji i energetskoj tranziciji ribarske flote, čime će se također poboljšati operativna učinkovitost, sigurnost na moru i radni uvjeti ribara; naglašava da će se potporom digitalnim alatima i sustavima kojima se poboljšava navigacija, vremenske prognoze, komunikacija i sljedivost, posebno u malim flotama, također poduprijeti smanjenje troškova goriva te će se doprinijeti gospodarski održivijem procesu dekarbonizacije; naglašava da digitalna tranzicija mora ići ruku pod ruku s odgovarajućim osposobljavanjem, izgradnjom kapaciteta i osmišljavanjem uključivih tehnologija, pri čemu u obzir treba uzeti raznolikost korisnika i osigurati da digitalna rješenja doprinose boljem radnom okruženju te da se njima pravedno raspodjeljuju tehnološke koristi unutar sektora;

46. naglašava potrebu za energetskim pregledima ribarskih plovila u okviru EFPRA-e; ustraje u tome da bi trebalo poticati operacije optimizacije i naknadne ugradnje kad god je to moguće kako bi se poboljšala energetska učinkovitost plovila i promicala upotreba tehnologija za optimizaciju ribolovnih putova, posebno umjetne inteligencije, u cilju dekarbonizacije ribolova na cjenovno pristupačniji način;

47. naglašava važnost poboljšanja prikupljanja, dostupnosti i upotrebe okolišnih, socioekonomskih i operativnih podataka u sektoru ribarstva, među ostalim pomoću digitalnih alata i participativnih pristupa praćenju; naglašava da su učinkoviti i pravodobni podaci ključni za donošenje odluka na temelju znanstvenih saznanja te prilagodbu politika promjenjivim ekološkim i gospodarskim uvjetima; poziva na bolju integraciju sustava znanja, uključujući znanstvena istraživanja, tradicionalno znanje iz područja ekologije i operativne podatke u stvarnom vremenu, kako bi se poduprlo prilagodljivije, pravednije i održivije upravljanje ribarstvom;

48. poziva na to da se, pored napora u području dekarbonizacije i energetske tranzicije, namjenska sredstva dodijele za potporu prilagodbi plovila kojom bi se ispunili minimalni standardi za dobrobit radnika, u skladu sa zahtjevima u pogledu zdravlja i sigurnosti na radu i međunarodnim konvencijama o radu pomoraca, kao što je Konvencija Međunarodne organizacije rada iz 2007. o radu u ribolovu, uključujući pristup pitkoj vodi, siguran smještaj, odgovarajuću prehranu, zaštitu od umora i zdravstvenu skrb; smatra da su ta poboljšanja ključna za osiguravanje dostojanstva na radnome mjestu, sprečavanje nesreća i promicanje socijalne održivosti sektora;

49. naglašava da bi modernizacija, dekarbonizacija i energetska tranzicija također trebale doprinijeti gospodarskoj održivosti,

mogućnostima zapošljavanja i konkurentnosti sektora ribarstva EU-a te da se njima ne smije ugroziti profitabilnost tog sektora ili strateška prehrambena autonomija EU-a;

50. naglašava da ulaganja u prilagodbu plovila, digitalne alate i kapacitete za očuvanje proizvoda ribarstva na plovilu mogu pomoći u smanjenju operativnih troškova i emisija, poboljšanju kvalitete proizvoda i povećanju tržišne vrijednosti ulova, pod uvjetom da se napori za postizanje utvrđenih ciljeva podupiru znanstveno utemeljenim i koordiniranim upravljanjem u svim regijama te javnim i privatnim financiranjem i dobro provedenim tržišnim instrumentima;

51. ponovno ističe da se modernizacija, dekarbonizacija i energetska tranzicija ribarstva moraju promatrati kao dio šire strategije za obalni i pomorski razvoj, uključujući pomorsko prostorno planiranje, očuvanje bioraznolikosti, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih te uvođenje obnovljive energije; naglašava da je potreban uravnotežen i koordiniran pristup kako bi se izbjegla marginalizacija ribarskih zajednica; ističe potencijal za pozitivne sinergije između održivog ribarstva, očuvanja oceana, čiste energije i lokalnog razvoja kada se njima upravlja pomoću sveobuhvatnih, uključivih, znanstveno utemeljenih i teritorijalno prilagođenih okvira;

52. ističe da se u izvješću s nedavno održane radionice Parlamenta[18] predlaže da se u budućim instrumentima potpore ribarstvu razmotre manje restriktivni uvjeti za potporu za prvu kupnju ribarskog plovila, obnovu ili zamjenu motora te za poboljšanja plovila za koje je potrebno povećanje tonaže, uz istodobnu primjenu ograničenja kako bi se spriječila prekapacitiranost ili prelov na razini pojedinačnih segmenata flote ili cijele nacionalne flote; istodobno naglašava da bi se pojedinačnim ribarskim plovilima trebalo omogućiti da se prilagode gospodarskim, okolišnim i društvenim potrebama;

53. stoga poziva na reviziju odredbi o prihvatljivosti koje su trenutno navedene u člancima 13., 17., 18. i 19. EFPRA-e kako bi se omogućila javna potpora za nadogradnju ili zamjenu plovila isključivo kad je cilj poboljšanje sigurnosti, radnih i životnih uvjeta, energetske učinkovitosti i usvajanja održivih ribolovnih tehnika; ističe da takva potpora ne bi trebala dovesti do povećanja ribolovnog kapaciteta ili ribolovnog napora te da bi trebala ovisiti o poštovanju visokih ekoloških i socijalnih standarda, uz osiguravanje gospodarske održivosti i generacijske obnove, posebno u najudaljenijim regijama i obalnim područjima u kojima procjene flote pokazuju da je ribolovni

---

18 Parlament, „Workshop on the future of the EU fishing fleet – First assessment of Member States' EMFAF programmes for 2021 – 27" (Radionica o budućnosti ribarske flote EU-a – prva procjena programa EFPRA-e država članica za razdoblje 2021. – 2027.), Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku, 19. studenoga 2024.

napor u ravnoteži s dostupnim resursima;

54. ustraje u potrebi za revizijom EFPRA-e sredinom provedbenog razdoblja i ciljanom revizijom pravila i relevantnih smjernica ZRP-a s ciljem uvažavanja prostornih zahtjeva i zahtjeva u pogledu dizajna za skladištenje alternativnih goriva, energetske i pogonske sustave te povećanja fleksibilnosti okvira za državne potpore kada je riječ o izgradnji i modernizaciji plovila; poziva na uspostavu namjenskog kriznog fonda kako bi se ubrzala obnova flote, čime bi se omogućio realističan prelazak na tehnologije čiste energije;

55. ističe da je hitno potrebno riješiti problem nedostatka natkrivenih radnih prostora, sanitarnih čvorova, primjerenih prostora za odmor i sigurnosne opreme koja trenutačno utječu na brojna plovila za mali i artizanalni ribolov; napominje da se u trenutačnim definicijama ribolovnog kapaciteta u EU-u ne pravi razlika između operativnih zona plovila i onih namijenjenih poboljšanju socijalnih i sigurnosnih uvjeta na plovilu; naglašava da se time destimulira ulaganje u ključna poboljšanja kao što su natkriveni radni prostori, zone za odmor i sanitarni čvorovi, koji su ključni za osiguravanje dostojnih radnih i životnih uvjeta; poziva Komisiju da pronađe rješenje kojim bi se uravnotežile potrebe radnika u ribarstvu s potrebom da se osigura da se ribolovni kapacitet flote EU-a ne poveća, posebno isključivanjem tonaže povezane sa „socijalnim i sigurnosnim” uvjetima iz izračuna ribolovnog kapaciteta;

56. poziva Komisiju da, u tu svrhu i uz zadržavanje okvira i ograničenja kojima se sprečava prelov, provede detaljno preispitivanje pokazatelja kojima se mjeri ribolovni kapacitet i učinak ribolova;

57. naglašava da energetska tranzicija sektora ribarstva zahtijeva značajna ulaganja koja nisu uvijek održiva za mala poduzeća koja se oslanjaju isključivo na redovna sredstva; poziva Komisiju da dekarbonizaciju učini sredstvom potpore održivosti obalnog ribolova u EU-u i da razmotri privremeno i prilagođeno povećanje gornje granice za *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture kako bi se podržalo usvajanje tehnologija s niskim emisijama, održiva obnova flote i/ili prilagodba i energetska učinkovitost u cijelom lancu opskrbe, koje bi se provodile u suradnji sa stručnjacima u tom području flote, u cilju poticanja ulaganja;

Razvoj i uporaba ribolovnog alata

58. ističe da bi se inovacije u području ribolovnih alata i tehnika trebale temeljiti na najboljim dostupnim znanstvenim dokazima i voditi jasnim okolišnim ciljevima, čime bi se doprinijelo poboljšanoj selektivnosti, smanjenju usputnog ili slučajnog ulova, smanjenju rizika od izgubljenog i ostavljenog ribolovnog alata, optimiziranim rutama plovila, gospodarskim koristima i manjem utjecaju na morska staništa; naglašava potrebu za ciljanim javnim i privatnim ulaganjem

te regulatornom potporom za promicanje razvoja, ispitivanja i šire primjene ribolovnih alata kojima se poboljšavaju i ekološki ishodi i operativna održivost flota koje posluju održivo;

59. poziva Komisiju da podrži inovacije ulaganjima u povećanje selektivnosti ribolovnih alata, poboljšanja lučke infrastrukture i nadogradnje ribarskih plovila u cilju poboljšanja zdravlja, sigurnosti i radnih uvjeta, povećanja energetske učinkovitosti i poboljšanja kvalitete ulova;

60. podsjeća na to da je pri razvoju i primjeni inovativnih ribolovnih alata i tehnika potrebno slijediti načelo predostrožnosti; naglašava da je pri razvoju i primjeni inovativnih ribolovnih alata i tehnologija ključno promicati pristup utemeljen na ekosustavu kako bi se smanjio usputni ulov, slučajni ulov sveo na najmanju moguću mjeru, smanjio učinak na morsko dno te kako bi se poboljšala učinkovitost potrošnje goriva; ističe da bi pilot-projekti i eksperimentalni ribolov trebali ostati ograničeni u pogledu trajanja i broja plovila kako bi se ispitali novi alati i pogonske tehnologije i kako bi se osiguralo da ih se ne uvodi u velikim razmjerima sve dok se na znanstveni način, neovisno i u potpunosti ne procijene njihovi okolišni, socijalni i gospodarski učinci te dok se ne dokaže da su sigurni i održivi;

61. naglašava da je hitno potrebno ulagati u ribolovne tehnologije kojima se smanjuje neželjeni ulov, poboljšava selektivnost, a poremećaji u ekosustavu svode na najmanju moguću mjeru te da je takve tehnologije potrebno širiti; naglašava da tehnološke tranzicije u tom sektoru treba dodatno olakšati na vremenski učinkovitiji način te da se one trebaju voditi tehnološkom neutralnošću i čvrstim znanstvenim dokazima, uključujući sve aspekte održivosti; poziva na to da se postupci donošenja odluka o odobrenju alata, prihvatljivosti za financiranje i regulatornoj fleksibilnosti temelje na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama, da se usklade sa svim relevantnim politikama i propisima te da doprinose svim trima stupovima održivosti;

62. poziva Komisiju da uzme u obzir posebnosti svakog morskog bazena kao i regionalne razlike, ojača regionalizaciju i prilagodbu višegodišnjih planova upravljanja u skladu s tim ciljevima selektivnosti te da prednost da upotrebi alata s manjim učinkom na ekosustave, u bliskoj suradnji sa savjetodavnim odborima i uz uključivanje lokalnih flota, pri čemu treba voditi računa o socioekonomskim učincima i klimatskim promjenama;

63. naglašava potrebu za posebnim proračunskim linijama za financiranje istraživanja u području dekarbonizacije i energetske tranzicije u budućem višegodišnjem financijskom okviru, primjerice u okviru Europskog fonda za konkurentnost i programa Obzor Europa;

64. naglašava da rizik od gubitka prihoda za stručnjake tijekom faza

eksperimentiranja može utjecati na prenosivost znanstvenih inovacija na ribare; poziva Komisiju da razmotri financijsku potporu kako bi se ublažio taj rizik i ubrzalo uvođenje selektivnijih alata s manjim učinkom na okoliš;

65. uviđa sve veći doprinos ribara djelovanju u području klime i zaštiti okoliša kroz aktivnosti kao što je prikupljanje morskog otpada, uključujući izgubljeni ili napušteni ribolovni alat; naglašava da bi tu ulogu trebalo poticati i potpomagati ciljanim poticajima, odgovarajućom lučkom infrastrukturom i stvaranjem dodatnih izvora prihoda povezanih s ciljevima kružnoga gospodarstva; ističe da promicanje ekološkog doprinosa ribara pomaže u jačanju društvene prihvatljivosti tog zanimanja, učvršćuje njihovu ulogu čuvara mora i doprinosi širim ciljevima održivosti i obnove mora;

66. poziva Komisiju da osigura uključivo sudjelovanje svih relevantnih dionika, uključujući male ribare, proizvođačke organizacije i obalne zajednice, u dizajnu, razvoju i procjeni inovativnog ribolovnog alata, umjesto zauzimanja univerzalnog pristupa; ističe da se participativnim upravljanjem jačaju legitimnost, praktična primjena i prihvaćanje pravila te se istodobno omogućuje integracija lokalnog ekološkog znanja i životnog iskustva;

67. poziva na to da se u javnim politikama i instrumentima financiranja prednost da potpori ribarima i zajednicama koji usvoje održive alate i prakse kojima se doprinosi očuvanju bioraznolikosti i dugoročnoj stabilnosti resursa; naglašava da je priznavanje i podupiranje održivih tehnika te pristupa ribarstvu koji se temelji na ekosustavu ključno za osiguravanje otpornosti obalnih zajednica, očuvanje tradicionalnog znanja te promicanje pravedne i uključive tranzicije u tom sektoru;

68. poziva na integraciju tehnoloških sustava detekcije koji se temelje na umjetnoj inteligenciji kako bi se poduprle selektivne ribolovne prakse, poboljšale informacije o ulovu i smanjio neželjeni ulov; smatra da se kombiniranjem pametnih tehnologija s inovativnim alatima mogu poboljšati selektivnost i ekološka učinkovitost;

69. naglašava da bi se upravljanje ribolovnim alatima i tehnikama trebalo temeljiti na uključivim i prilagodljivim okvirima upravljanja koji odražavaju raznolikost flota, morskih bazena i ribolovnih praksi diljem EU-a te ističe da je važno osigurati da taj regulatorni okvir bude jasan i predvidljiv te da se temelji na dugoročnim političkim ciljevima; ističe da je potrebno ojačati suradnju između znanstvenika, ribara i nadležnih tijela u razvoju, ispitivanju i evaluaciji novih alata, pri čemu se potiče uzajamno povjerenje i podijeljena odgovornost za održive ishode; poziva na vremenski učinkovite postupke donošenja odluka koji su transparentni, participativni i kojima se mogu integrirati promjenjive socioekološke okolnosti na terenu;

70. ističe da je potrebno poboljšati mjerenje ribolovnog napora putem instrumenata za upravljanje koji se ne temelje isključivo na danima provedenim na moru, već kojima se uzima u obzir stvarno vrijeme tijekom kojeg se alat koristi za ribolov – „vrijeme u moru” ili „aktivni ribolov”; zbog toga poziva da se prema potrebi razmotri revidiranje definicije „ribolovnih aktivnosti” sadržane u zakonodavstvu Unije kako bi mogla točnije odražavati različite operativne značajke ribolovnog alata i doprinijeti pravednijem i učinkovitijem upravljanju ribolovnim naporom;

71. potiče pilot-projekte i naglašava njihovu važnost i kao pokazatelja inovacija i kao koraka prema postizanju razine tehnološke zrelosti koja je nužna za dobivanje potrebnih odobrenja i spremnost za komercijalizaciju i širu primjenu; poziva na praćenje najučinkovitijih pilot-projekata kako bi se izbjeglo dupliciranje prijavljenih projekata ili neuspjeh projekata koji su ipak učinkoviti;

72. ističe da ribari koji sudjeluju u pilot-projektima mogu pretrpjeti gubitke u ulovu i prihodima; naglašava da primjena pravila EFPRA-e na pilot-projekte ograničava određeno eksperimentiranje u praksi; poziva Komisiju, države članice i regionalne vlasti da razviju upotrebu „živih laboratorija” radi usklađivanja inovacija s lokalnim inicijativama i omogućivanja praktičnog testiranja kako bi se osiguralo da nove inovacije funkcioniraju u praksi i da se njima ne nameću nepotrebna opterećenja za sektor;

73. poziva na razvoj zajedničkog okvira EU-a za označivanje i sljedivost kojim bi se potrošačima i kupcima omogućilo da identificiraju proizvode ribarstva koji zadovoljavaju visoke okolišne, sanitarne i socijalne standarde;

74. ističe da uspjeh ekološke i digitalne tranzicije u sektoru ribarstva, uključujući njegovu dekarbonizaciju i energetsku tranziciju, ovisi o dostupnosti kvalificiranih i dobro osposobljenih radnika; poziva na bolju upotrebu postojećih programa EU-a, kao što su Erasmus+, Europski socijalni fond plus (ESF+) i EFPRA, kako bi se poduprlo i formalno i neformalno osposobljavanje u području sigurnosti na radu, digitalnih alata, ekološke osviještenosti i održivih ribolovnih tehnika; ističe važnost priznavanja i financiranja strukovnog osposobljavanja potrebnog za uvođenje i upotrebu novih tehnologija i motora, kao i praktičnih vještina stečenih iskustvom te olakšavanja međugeneracijskog prijenosa znanja; naglašava da bi osposobljavanje trebalo biti kontinuirano, uključivo i prilagođeno promjenjivim potrebama ribara i obalnih zajednica, posebno u udaljenim područjima i područjima u strukturno nepovoljnom položaju;

75. naglašava potencijal sektora akvakulture, školjkarstva i uzgoja algi za smanjenje ugljičnog otiska našeg prehrambenog sustava; pozdravlja sve učestalije niskougljične prakse, kao što su održiva

hrana za životinje i upotreba dekarboniziranih teglenica, te stoga poziva na to da se takve tehnologije intenzivnije razvijaju na poljoprivrednim gospodarstvima tamo gdje je to primjereno; naglašava da bi se u budućnosti prednost trebala dati održivim proizvođačima u akvakulturi koji izbjegavaju nanošenje štete morskoj bioraznolikosti i donose socioekonomske koristi za obalne zajednice;

76. smatra da se uspostavom zajedničke politike akvakulture, kao što je to slučaj i sa ZRP-om, uz donošenje kvantificiranih ciljeva za razvoj akvakulture, može na odgovarajući način doprinijeti dobro promišljenom procesu dekarbonizacije i energetske tranzicije plavoga gospodarstva EU-a;

77. ističe važnost jasnog i dosljednog pravnog okvira s mjerljivim kriterijima i pokazateljima održivosti za usmjeravanje i praćenje razvoja akvakulture u EU-u, uključujući bolje prostorno planiranje morskog područja; stoga poziva na povećana ulaganja i politike za potporu održivoj morskoj i slatkovodnoj akvakulturi, školjkarstvu i uzgoju algi kao sastavnom dijelu europske strategije za niskougljično plavo gospodarstvo te na jačanje otpornosti akvakulture na učinke klimatskih promjena;

°

° °

78. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.